

**III Міжнародна конференція
на честь 105-річчя О. В. Погорелова
ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ
МАТЕМАТИКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

Тези доповідей

**III International Conference
PROBLEMS OF TEACHING MATHEMATICS
IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS:
THEORY, METHODOLOGY, PRACTICE
(in honor of the 105-th anniversary
of O.V. Pogorelov)**

Theses

March 26 – 28, 2024
Kharkiv, Ukraine

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

**III Міжнародна конференція
на честь 105-річчя О.В. Погорелова**

**ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ
У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ:**

ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА

Тези доповідей

26–28 березня, 2024 року
м. Харків, Україна

Харків – 2024

УДК 51:37.091.33(063)

*Зареєстровано Державною науковою установою
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(Посвідчення № 530 від 7 грудня 2023 року)*

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 28 березня 2024 року)*

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, факультет математики і інформатики, к. 8-11

Проблеми викладання математики у закладах освіти: теорія, методика, практика: тези доповідей III Міжнародної конференції на честь 105-річчя О.В. Погорелова (26–28 березня, м. Харків, Україна). – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 218 с.

До збірника увійшли тези доповідей науково-методичної конференції, присвяченої проблемам викладання математики у закладах середньої та вищої освіти.

Для науково-педагогічних працівників, вчителів, аспірантів, здобувачів математичної освіти.

Тези подано в авторській редакції

УДК 51:37.091.33(063)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2024

“мішаного бою з упередженим ударом однієї із сторін”. При чому, при викладанні у ВВНЗ слід розглядати незначну кількість бойових одиниць кожної сторони (в даній роботі $N_1=3$, $N_2=2$), оскільки при збільшенні кількості бойових одиниць зростає кількість станів в системі, а отже і кількість диференціальних рівнянь в системі диференціальних рівнянь Колмогорова, що ускладнює розгляд цих моделей на заняттях з курсантами. Запропонований приклад можна розглянути в дисциплінах “Теорія ймовірностей”, “Марківські процеси”, “Математичне моделювання та оптимізація досліджень” тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. M. J. Armstrong, “**A verification study of the stochastic salvo combat model**”, Annals of Operations Research, Vol. 186(1), pp. 23-38, 2017
2. M. J. Armstrong, “**The salvo combat model with a sequential exchange of fire**”, The Journal of the Operational Research Society, Vol. 65, No. 10, pp. 1593-1601, 2014
3. W. L. Thomas, “**The Stochastic Versus Deterministic Argument for Combat Simulations: Tales of When the Average Won't Do**”, Military Operations Research, Vol. 5, No. 3, pp. 9-28, 2000
4. K. Vesa, “**A Combat Equation Derived from Stochastic Modeling of Attrition Data**”. Military Operations Research, Vol. 20, No.3, pp. 49-69, 2015
5. О. Фурсенко, Н. Черновол, Г. Бобрицька, “**Математичні моделі бойових дій як засіб вдосконалення професійної орієнтованості викладання математичних дисциплін у ВВНЗ**”, Фізико-математична освіта, 39(1), с. 64-69, 2024

ПРО НАУКОВУ РОБОТУ ЗІ ШКОЛЯРАМИ СТАРШИХ КЛАСІВ ТА СТУДЕНТАМИ МОЛОДШИХ КУРСІВ ЗВО

В. І. Храбустовський

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

Подано досвід математичної наукової роботи зі школярами старших класів та зі студентами I-II курсів

Ключові слова: Мала академія наук, лінійна алгебра, теорія матриць.

ON RESEARCH WORK WITH HIGH SCHOOL PUPILS AND FIRST YEARS UNIVERSITY STUDENTS

Volodymyr Khrabustovskyi

Ukraine State University of Railway Transport, Kharkiv, Ukraine

In the talk we will share experience of a mathematical research work with high school pupils and university students of the 1st and 2nd years of study.

Keywords: Junior Academy of Sciences, Linear Algebra, Matrix Theory

Доповідь заснована на багаторічному досвіді підготовки школярів харківського ліцею №161 «Імпульс» до конкурсів з математики МАН, а також наукової математичної роботи зі студентами молодших курсів в Українському державному університеті залізничного транспорту.

Головна проблема полягала в знаходженні задач, які з одного боку становили б певний науковий (або методичний) інтерес, а з іншого боку були б можливими для розв'язування старшокласником (який не є вундеркіндом), або «міцним» студентом I-II курсів нематематичних спеціальностей технічного ЗВО, який не входить у топ-рейтинг.

При цьому бажано було максимально мінімізувати математичний апарат, який виходить за рамки робочих програм математичних дисциплін.

Одним із найпростіших джерел задач, які задовольняють таким умовам, є задачі доведення елементарними методами відомих результатів лінійної алгебри, зокрема теорія матриць для 2×2 матриць.

Прикладами є: теорема Перрона для додатних матриць, знаходження «арифметичного» кореня степеня 2^n з матриці із позитивним спектром (див. [1], [2]), обчислення норми самоспряженої матриці шляхом зведення до задачі на умовний екстремум.

Інші, більш складні приклади, будуть розглянуті у доповіді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Д. Зеніч. **Про квадратний корінь з матриці** / Д.Зеніч, Ю.Тімофєєва // Тези доповідей 82 студентської науково-технічної конференції, 3-5 листопада 2021. УкрДУЗТ. Харків, 174 с.
2. К. М. Алексєєва. **Степенева функція від матриць та її застосування** / К. М. Алексєєва // Тези доповідей 83 студентської науково-технічної конференції, 12-14 грудня 2023. УкрДУЗТ. Харків. 270-271 с.

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ОСВІТНІХ СЕРВІСІВ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИКИ

Ганна Чернова, Аліна Тализіна

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Проаналізовано можливості використання різних комп'ютерних освітніх сервісів при дистанційному навчанні математики. Окреслено їх особливості, переваги та недоліки, що дає можливість зрозуміти ефективність їх використання у дистанційному навчанні математики.

Ключові слова: дистанційне навчання, комп'ютерні освітні сервіси, математика.